

Ballenbak-experiment verdient geen steun

Twee jaar geleden trok het NBA-bestuur plotsklaps de stekker uit de algemene ledenvergadering van december. De ingrijpende 'governance'-plannen van het toenmalige bestuur bleken op de nodige weerstand onder de leden te stuiten.

Pieter Jongstra, destijds voorzitter, vond dat de hervormingen van de NBA over voldoende draagvlak moesten beschikken en drukte daarom op *delete*. Voor de komende ALV op 17 december doet de NBA een nieuwe poging om de boel op te schudden. Het brengt ons van de regen in de drup en verdient daarom een krachtige nee-stem.

Het bestaande bestuur van dertien leden is een vrucht van de fusie tussen NIVRA en NOVAA. Mede op aandringen van de politiek werd in eerste instantie gekozen voor een breed forum waarin alle 'bloedgroepen' binnen de nieuwe NBA goed vertegenwoordigd waren. Inmiddels zijn we volgens het NBA-bestuur wel zover dat slagkracht en daadkracht belangrijker zijn dan representatie en kunnen we volstaan met een bestuur van zeven leden.

Een novum is dat ook twee niet-accountants deel uit zullen gaan maken van het nieuwe bestuur, waarmee de NBA naar eigen zeggen tegemoetkomt aan een 'brede roep' om frisse buitenstaanders bij het bestuur te betrekken. Waar die 'brede roep' nou precies klinkt - anders dan de roep om een onafhankelijke voorzitter, die wij ook delen - weten we niet, maar misschien wonen we daarvoor te ver van de Zuidas af.

Weeffout

Nu wordt het wat ingewikkelder. Omdat het maatschappelijk debat vooral draait om de openbare accountants is het volgens de NBA logisch dat die een zware stem in het bestuur krijgen. Eens. Maar met vier openbaar accountants op een totaal van zeven bestuursleden blijft er met de komst van twee niet-accountants nog slechts één stoel over voor een andersoortige accountant en dat is ook wat vreemd. Daarom stelt het bestuur voor om dan in ieder geval onder de vijf bestuurszetels voor accountants de meerderheid aan de openbare accountants te gunnen, dus drie uit die hoek. Dat leidt alleen wel tot de bijzondere conclusie dat de meerderheid van het bestuur opeens bestaat uit niet-openbaar accountants, terwijl de NBA er nu juist op wijst dat het vooral de openbare accountants zijn die onder vuur liggen en het meest aan de bak moeten om maatschappelijk vertrouwen te herstellen.

Context

Eén van de doelstellingen van de oude plannen was bovendien om de leden meer bij de vereniging te betrekken. Omdat voor het bestuur vooral slagkracht de doorslag gaf, was voorzien in een ledenraad van 24 leden die - zeg maar zoals in het oude bestuur - de veelkleurigheid van de NBA een stem moesten geven. Daarnaast zou er een maatschappelijk forum worden opgericht, om ook de stem van de straat binnen de NBA hoorbaar te maken. Door het wegvallen van deze gremia in de nieuwe plannen komt de vraag naar voren waar de diversiteit van de beroepsorganisatie dan wél binnen de organisatie wordt belegd. Met een kleiner bestuur zonder ledenraad blijft er van de noodzakelijke *checks and balances* binnen de organisatie weinig meer over. Dat de komst van een nieuwe ledengroep voor mkb-accountants weer in een la is verdwenen, maakt het plaatje er niet beter op.

Adviesfunctie

In een half jaar tijd blijkt het NBA-bestuur alle schetsen voor een nieuwe organisatie in de prullenbak te hebben gegooid en nu aan te sturen op een volledig ander model, waarin de ledengroepen verdwijnen en er *communities* en *faculties* komen. Die platforms zouden ertoe moeten leiden dat leden meer profijt hebben van de onderlinge uitwisseling van kennis en ideeën. De adviesfunctie voor het bestuur, die de ledengroepen hadden, wordt door het bestuur geschrapt. Nu zijn wij het spoor echt even bijster. Er komt een compacter bestuur waarin 'bloedgroepen' niet meer herkenbaar aanwezig zijn en de directe lijn van de leden naar het bestuur - via de ledengroepen of een ledenraad - ontbreekt. We kunnen ons heel goed voorstellen dat het bestuur het heerlijk vindt om zich niets meer te hoeven aantrekken van (kritische) leden, maar dit is natuurlijk op geen enkele manier een structuur die aansluit op een vereniging waarin de leden het laatste woord hebben. Dat lijkt ook precies waar het bestuur op uit is, maar in een politieke context heet zo iets gewoon een machtsgreep.

Curatele

Zeker nu de politiek de sector onder curatele heeft geplaatst, kunnen we het ons niet veroorloven om te gaan fröbelen met een uiterst vage organisatiestructuur waarvan de uitkomsten niet vaststaan en gezonde *checks and balances* ontbreken. We hebben juist een robuust model nodig, met een 'governance' die ten dienste staat aan goede, herkenbare en werkbare strategische beleidsvorming voor alle beroepsgroepen binnen de sector. In plaats van een ballenbak-experiment moeten de leden het stuur weer in handen krijgen. Daarom pleiten wij opnieuw voor een

federatief model, waarin de bloedgroepen binnen de sector niet monddood worden gemaakt maar juist gehoor krijgen. Autonomie voor iedere beroepsgroep waar het kan – met een duidelijk mandaat en eigen budget – en een centraal bestuur waarin de veelkleurigheid van de sector tot uiting komt. Alleen dan is maatwerk mogelijk.

Nee

Het bestuur heeft de afgelopen jaren voortdurend laten zien dat de antenne voor het maatschappelijk sentiment niet goed staat afgesteld, de stakeholder-dialoog te kort schiet en de leden onvoldoende gehoord worden. Alles is erop gericht om de status quo in stand te houden. Dat doe je door heel hard te roepen dat alles anders wordt, in de hoop dat niemand ziet dat alles hetzelfde blijft. Zelfs nu Den Haag hardhandig ingrijpt om de boel op orde te krijgen, volstaat NBA-voorzitter Marco van der Vegte met sussende woorden dat het allemaal niet zo'n vaart zal lopen en we gewoon nog een keer uit moeten leggen dat we hartstikke goed bezig zijn.

Het is onbestaanbaar dat de leden instemmen met een governance waarmee dit falende bestuur nog meer macht in handen krijgt en zich nog minder hoeft aan te trekken van de achterban. Op de ledenvergadering kunnen we allemaal een duidelijk signaal geven, ook aan de politiek, de AFM en al onze andere stakeholders, dat wij dit bestuur niet competent achten om leiding te geven aan de broodnodige veranderingen. Het is tijd om opnieuw nee te zeggen.

Deel dit artikel

f in

Marco Moling en Guus Ham zijn respectievelijk voorzitter en directeur van de Nederlandse vereniging van accountants en accountantskantoren (Novak), de belangenvereniging voor mkb-accountants.

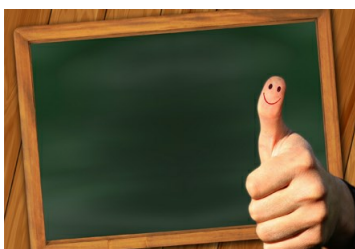
GERELATEERD

DISCUSSIE | [Opinie](#) | 04 januari 2022

De laatste tand van de tijger is weg

[De ledenvergadering van de NBA is als instrument niet effectief. San Croonenberg pleit voor onderzoek naar de bestuurlijke inrichting van de beroepsorganisatie.](#) →

DISCUSSIE | [Opinie](#) | 03 januari 2022

Een schone lei voor 2022: terug naar de academische bron

[Hoe fijn zou het zijn, als het accountantsberoep het nieuwe jaar eens met een schone lei zou kunnen beginnen.](#) →

NIEUWS | 20 december 2021

Kwartiermakers roepen openbaar accountants op tot deelname onderzoek audit only-model

[In opdracht van de Kwartiermakers Toekomst Accountancysector doet SEO Economisch Onderzoek onderzoek naar de effecten van een audit only-model voor accountantsorganisaties....](#) →

NIEUWS | 17 december 2021

Werkgroep presenteert 'bouwstenen' voor kwaliteitsgerichte cultuur

[De Werkgroep kwaliteitsgerichte cultuur, die rapporteert aan de Stuurgroep Publiek Belang, heeft een aantal 'bouwstenen' geïdentificeerd die het fundament vormen...](#) →

NIEUWS | 15 december 2021

Kwartiermakers zoeken organisaties voor experiment met intermediair

De Kwartiermakers Toekomst Accountancysector zoeken gemeenten, woningcorporaties, bouwondernemingen en transportondernemingen die deel willen nemen aan een experiment... →
